

Voorzitter van de vrederechters en rechters in de politierechtbank en hoofdgriffier van de vredegerichten en de politierechtbank West-Vlaanderen

Nota voor de Stafhouder in antwoord op brief van 17 april 2020

1. Vragen van de Balie

Voorafgaande opmerking: de Balie streeft terecht een zo praktisch mogelijke oplossing na voor de advocaten waarbij de zaken op zo kort mogelijke termijn kunnen worden behandeld. Het spreekt voor zich dat onze vredegerichten en de politierechtbank daar zoveel mogelijk in tegemoet willen komen.

a. **Zaken waarin reeds een conclusiekalender bestaat en waarvan één of meerdere conclusietermijnen vallen in de periode 11 april – 3 juni**

Verzoek Balie: geen automatische en verplichte verschuiving van de data en – als alle advocaten akkoord gaan om de oorspronkelijke conclusietermijnen te handhaven of onderling hun termijnen zo schikken – de **pleitdatum behouden**.

Standpunt vredegerichten en politierechtbank: **akkoord met verzoek van Balie**. In die zin gaven we reeds richtlijnen aan de magistraten en de griffies. Zie hieronder tekst van onze richtlijn van 16 april:

De impact van het KB nr. 2 van 9 april op reeds gefixeerde zittingsdata

Het KB beoogt in essentie (1) partijen te behoeden voor de gevolgen van het niet tijdig kunnen verrichten van proceshandelingen door in artikel 1 de conclusietermijn die na 9 april 2020 valt te verlengen en de overige termijnen in voorkomend geval mee te laten opschuiven en (2) te vermijden dat zaken niet meer in beraad worden genomen door het via artikel 2 mogelijk te maken dat de burgerlijke zaken in beraad worden genomen zonder mondelinge toelichting.

Deze regeling, die uit de aard zelf (nationaal toepasselijk) uniform moest zijn, heeft voor sommige gerechtelijke entiteiten, zoals de politierechtbank en de vredegerichten, een nadelig effect: doordat de rechtsdag in principe op de kortst mogelijke termijn (vanaf één maand na de laatste conclusietermijn) wordt bepaald, moeten de meeste rechtsdagen vanaf half mei 2020 van rechtswege worden verdaagd, omdat de laatste conclusietermijn na 9 april 2020 werd bepaald.

Dit neveneffect kan worden opgevangen door procedure-akkoorden tussen de advocaten/partijen. Het volmachtbesluit wijzigt niets aan het gegeven dat partijen steeds minnelijk kunnen afwijken van de conclusietermijnen en de eerder vastgestelde rechtsdag kunnen behouden. Het verslag aan de Koning verduidelijkt dat de term van rechtswege enkel beoogt te vermijden dat de rechtbanken zouden overspoeld worden met extra werk om eerder vastgelegde termijnregelingen aan te passen.

*Om te vermijden dat er vanaf september 2020 door tal van uitstellen van rechtswege heel wat zaken in beraad moet worden genomen, is het aangewezen dat alle partijen en hun advocaten maximaal meewerken aan de spreiding van de behandeling van burgerlijke zaken door zoveel mogelijk te kiezen voor het behoud van de verleende rechtsdag in de maanden mei en juni 2020. **We geven dan ook als richtlijn mee dat onze griffies proactief de betrokken advocaten (indien een partij geen advocaat heeft: de partij zelf) contacteren om af te wijken van de automatische uitstelregeling en om dit akkoord ook schriftelijk te bevestigen.***

Op die wijze kan de doelstelling van het volmachtbesluit optimaal gerealiseerd worden: enerzijds door de zaak uit te stellen indien de partijen of hun advocaten in een overmachtssituatie verkeren, maar anderzijds door zo veel mogelijk geschillen ook in deze corona-periode tijdig te beslechten en op die wijze een grote gerechtelijke achterstand te vermijden.

b. Reeds gefixeerde zaken in de periode 9 april – 3 juni waarbij een, meerdere of alle partijen zich tegen de schriftelijke behandeling verzetten.

Verzoek Balie: kan de griffie per e-mail de betrokken advocaten contacteren om te laten weten wat er met de zaak gebeurt (schriftelijke behandeling, videopleidooi, fysieke aanwezigheid).

Standpunt vredegerichten en politierechtbank: **akkoord met verzoek van Balie.**

Het gaat hier dus om de zaken waar alle partijen conclusies hebben neergelegd en die volgens het KB nr. 2 van rechtswege in beraad worden genomen op basis van de overgelegde conclusies en stukken, zonder mondeling pleidooi, en waarbij geen enkele of ten minste één, maar niet alle partijen bezwaar maken. De rechter kan dan beslissen om de terechtzitting te laten doorgaan, eventueel via videoconferentie, de zaak uit te stellen op onbepaalde of bepaalde datum, ofwel de zaak in beraad te nemen zonder mondeling pleidooi.

De griffie zal – na kennisname van de beslissing van de rechter - initiatief nemen om naast de wettelijk voorziene kennisgeving per brief de advocaten per e-mail in kennis te stellen van de beslissing van de rechter over wat er met de zaak gebeurt.

c. Inleidingen in de periode 9 april – 3 mei

Verzoek Balie 1: bij verstek: kan zaak op vaste datum worden uitgesteld in dezelfde staat om op die uitgestelde datum ofwel een conclusiekalender neer te leggen ofwel nog verstek te kunnen nemen?

Standpunt vredegerichten en politierechtbank:

Reeds vanaf het begin van de coronaperiode (16 maart) worden alle nieuwe burgerlijke zaken die niet schriftelijk of elektronisch kunnen worden behandeld, in principe (ambtshalve) onbepaald uitgesteld. Er wordt geen verstek verleend.

Dit werd ook extern zo gecommuniceerd (“burgers moeten niet naar de rechtbank komen, er wordt geen verstek uitgesproken”). Deze organisatorische maatregel om gezondheidsredenen overstijgt de juridische verstekregeling. Ook tot 3 mei blijven alle zaken onbepaald uitgesteld. Het *onbepaald* uitstel werd vanuit oogpunt van efficiëntie (administratief werk) griffie ingegeven. Tevens laat het onbepaald uitstel toe om zaken (bij een zelfde advocaat) zo mogelijk te groeperen bij de nieuwe oproeping.

Aan de gerechtsdeurwaarders werd bij het begin van de crisis gevraagd om te temporiseren met de dagvaardingen tot na 3 mei. Zo was er in de politierechtbank, afd. Brugge, de afgelopen weken slechts 1 nieuwe zaak (dagvaarding in het buitenland). Ook in de vredegerichten waren er weinig inleidingen.

Intussen stelt de griffie deze week en de komende week organisatorisch alles in het werk voor een vlotte en ‘verantwoorde’ heropstart, o.m. ook met het oproepen voor de nieuwe zittingsdata. Op dit ogenblik wordt binnen de vredegerichten een lijst opgemaakt van alle zaken die door de coronacrisis niet konden worden behandeld. De dringende zaken (huur) worden prioritair opgeroepen. Voor de zaken waar er voor de verweerder een advocaat tussenkomt, neemt de griffie voor de inleidingszitting contact op met de beide advocaten om te vragen of er (1) een conclusiekalender kan worden opgesteld worden (met dan bevestiging door rechter op de inleidingszitting) of (2) de zaak kan worden behandeld zonder dat de advocaten naar de zitting moeten komen (plaatsbezoek, uitstel voor nazicht betaling, ...) of (3) de zaak met aanwezigheid van de advocaten kan worden behandeld.

Verzoek Balie 2: bij **bepalen van de data van de uitgestelde zitting**: kan voorrang aan de dringende zaken (huur, bewindvoering, voorlopige maatregelen minderjarigen, ...) worden gegeven?

Standpunt vredegerichten en politierechtbank: **akkoord met verzoek van Balie**.

Wat de vredegerichten betreft, worden de zaken bij verzoekschriftprocedure (huurzaken) bij voorrang opgeroepen. Idealiter verloopt dit in een eerste fase met een uurregeling en 'covid-proof' (social distancing en beschermingsmaatregelen). Elke vredegericht organiseert autonoom, maar de vredegerichten zullen op zo kort mogelijke termijn deze zaken behandelen, zo nodig via buitengewone zittingen met tijdsblokken.

Inzake bewindvoering werden ook tijdens de coronaperiode de machtigingen behandeld. Enkel de aanstelling van de bewindvoerder en de beëindiging van het bewind werden uitgesteld. De toestand in de rusthuizen zal mede bepalend zijn voor de behandeling van de bewindvoeringsdossiers. In uiterst dringende zaken (bv. mogelijke diefstal of misbruik van vertrouwen) zal de vrederechter steeds naar een oplossing zoeken. Zo werden er in bepaalde kantons 'aanstellingen bewindvoeringen' op basis van stukken behandeld.

Verzoek Balie 3: indien eiser en verweerder akkoord zijn om zaak te weerhouden met het oog op een **tussenvonnis**, zoals bijvoorbeeld de aanstelling van een deskundige, kan deze zaak principiële schriftelijk worden behandeld en in beraad genomen op de inleidingszitting?

Standpunt vredegerichten en politierechtbank: **akkoord met verzoek van Balie**.

d. Strafzaken voor de politierechtbank

Verzoek Balie: kan de griffie uiterlijk de dag voor de zitting per mail of telefonisch contact opnemen met de betrokken advocaten om af te spreken/mee te delen wat met de zaak zal gebeuren op de zitting?

Standpunt politierechtbank:

Alle strafzaken tot 3 mei worden in principe uitgesteld naar vaste data die terug te vinden zijn op de website. De griffier verwittigt de gedaagden bij gewone brief van de nieuwe zittingsdatum. Enkel dringende strafzaken - zoals artikel 42 WPW, vorderingen tot verlenging van de onmiddellijke intrekking van het rijbewijs en dodelijke ongevallen - en ook de dossiers 'afhandeling burgerlijke belangen' worden behandeld. Reeds eerder uitgestelde zaken worden zo mogelijk en na appreciatie door de rechter verder naar mei of juni uitgesteld.

De griffie verwittigt de advocaten/partijen van de dringende zaken die toch worden behandeld. De overige zaken worden ambtshalve uitgesteld en hiervan wordt er (logischerwijze) niet verwittigd.

e. Mailadressen

Verzoek Balie: een veralgemeend gebruik van mailadressen voor praktische afspraken (niet als alternatief voor neerlegging van conclusies en stukken via DPA of e-deposit)

Standpunt vrederechten en politierechtbank: **akkoord met verzoek van Balie, mits iedereen zich aan het beginsel van de tegenspraak houdt (advocaten worden verzocht niet enkel de griffie maar ook hun tegenstrever aan te schrijven).**

In de praktijk wordt reeds veel per mail gecommuniceerd voor praktische afspraken. Het mailverkeer verloopt via de functionele mailboxen, met de zittingsgriffier in cc.. Het mailverkeer mag inderdaad geen alternatief zijn voor conclusies en stukken die via DPA of e-deposit worden neergelegd.

Een overzicht van de functionele mailboxen + mailadres van de zittingsgriffiers van de kantons en afdelingen van de politierechtbank, wordt eerstdaags aan de Balie bezorgd.

f. Toepassing van artikel 755 Ger.W.

Verzoek Balie: is een meer doorgedreven toepassing mogelijk van artikel 755 Ger.W., dat behandeling zonder vastgestelde datum toelaat 'in elke stand van het geding' op verzoek van de partijen?

Standpunt vrederechten en politierechtbank: **de rechters staan daarvoor open, maar het initiatief ligt bij de advocaten.**

In de praktijk wordt artikel 755 Ger.W. (nog) niet vaak toegepast. De bal ligt daar evenwel in het kamp van de advocaten. Artikel 755 kan niet ambtshalve door de rechter worden opgelegd. De rechter kan dit artikel maar toepassen als alle partijen zich daarmee akkoord verklaren. Een aantal rechters zijn zeker voorstander van de geschreven procedure, anderen zijn eerder wat terughoudend omdat dan soms tijdens het beraad blijkt dat het dossier niet volledig in orde is waarna de rechter dan toch overeenkomstig artikel 755 lid 4 mondelinge opheldering moet vragen (klassiek voorbeeld bij de burgerlijke procedure politierechtbank is het ontbreken van het bewijs van sepot van het gevoegd strafdossier).

2. Vragen van de vrederechten en de politierechtbank

a. Algemeen

De heropstart zal met de nodige begeleidende **veiligheidsmaatregelen** gebeuren. Er is aan de rechtbanken een beperkt pakket **beschermingsmateriaal** toegewezen, dat stapsgewijs vanaf deze week zal worden toebedeeld. De griffies zullen pas *volledig* kunnen worden geopend mits er voldoende waarborgen voor de gezondheid van eenieder zijn. Ook de beslissingen van de federale overheid worden verder afgewacht. De zittingen van de vrederechten zullen hier en daar met een **uurregeling** verlopen. Via onder meer de zaalwachters zal ook de **social distancing** moeten worden georganiseerd.

Aan de advocaten wordt gevraagd om stipt (naleven uurregeling) en met de nodige discipline bij te dragen tot een vlotte heropstart.

b. Politierechtbank

Er wordt verder overwogen om op termijn in tijdsblokken te dagvaarden. Voor de maanden mei en juni (en gedeeltelijk ook voor het gerechtelijk verlof) zijn de dagvaardingen evenwel reeds uitgestuurd om te verschijnen om 9 uur.

Aan de **advocaten wordt gevraagd om pas vanaf 10 u naar de zittingszaal te komen** zodat de politierechters eerst de dossiers van burgers zonder advocaat kunnen behandelen. Op die manier kan de gelijktijdige aanwezigheid van het aantal personen in de zittingszaal mede onder controle worden gehouden.

c. Vrederechten

De komende weken en maanden zullen de zittingsrollen van de vrederechten overbelast zijn. Het zou bij **'massa'-invorderingen** (ziekenhuisfacturen, parkeerretributie 's, nutsbedrijven, ...) nuttig zijn dat de advocaat voorafgaandelijk de griffie van het betrokken vrederecht contacteert om een zittingsdatum af te spreken en/of desgevallend de zaken te spreiden (bv. themazitting organiseren waarbij in blokken gedagvaard wordt - als er 100 zaken zijn, 25 om 9u30, 10u, 10u30, 11u).

Leo Vulsteke

20.04.20